

ΟΜΑΔΑ 4^η

1. Αναζητήστε πληροφορίες για τη ζωή των κατοίκων της κωμόπολης των Καλαβρύτων πριν και μετά τον πόλεμο. Φανταστείτε τη ζωή και την καθημερινότητά τους «πριν» και «μετά». Πόσα πράγματα άλλαξαν;

- Παρουσιάστε προφορικά τα σπουδαιότερα προβλήματα που πιστεύετε ότι αντιμετώπισαν οι κάτοικοι της ερειπωμένης κωμόπολης μεταπολεμικά.
- Περπατήστε στα σύγχρονα Καλάβρυτα. Πόσο διαφορετικά είναι σήμερα; Υπάρχουν «ίχνη» του παρελθόντος σ' αυτά;

«... ήρθαμε εδώ πάνω, δεν ήβραμε τίποτα ούτε ντέτζερη ούτε καπάκι που λέει τίποτα τίποτα ούτε ρούχα ούτε τίποτα νηστικά ήσαντε τι να φάνε δεν είχαν τίποτα, κάναν τρεις ημέρες νηστικά ... ένας θεός ξέρει πώς ζήσαμε...»

Μαρτυρία Ελένης Τσαβαλά (φυλλάδιο Δ.Μ.Κ.Ο.)

2. Στην 4^η αίθουσα του Μουσείου ολόγυρα στους τοίχους εικονίζονται οι νεκροί και αναγράφονται τα ονόματά τους, ενώ η ναζιστική σημαία βρίσκεται ξαπλωμένη στο κέντρο.

- Μπορείτε να εξηγήσετε αυτή η «σκηνοθεσία»;
- Τι συναισθήματα σάς προκαλεί;

3. Αναζητήστε τα ναζιστικά σύμβολα που εκτίθενται στο Μουσείο; Πού αλλού τα έχετε συναντήσει; Γιατί χρησιμοποιούνται;

4. Η καταστροφή των Καλαβρύτων παρουσιάζεται και ως «αντίποινα» των Γερμανικών στρατευμάτων κατοχής σε ενέργειες των ανταρτών. Εξετάστε

αυτή την προσέγγιση υπό το πρίσμα των στοιχείων που προσφέρει το Μουσείο.

- Θεωρείτε την ερμηνεία αυτή ικανοποιητική;

5. Η μαρτυρία του Μίκη Θεοδωράκη (η οποία έχει αντληθεί από το βιβλίο της Johanna Weber, *Πρόσωπα από την Αντίσταση -1996- Μνήμη θανάτου, μνήμη ζωής*, εκδ. Άγρα) αγγίζει τον «πυρήνα» του ρατσισμού.

- Μπορείτε να την ερμηνεύσετε;

«Αλλά επειδή βασάνισαν τον φίλο μου τόσο πολύ που ούρλιαζε, προσπαθούσα πού και πού να γυρίσω το κεφάλι μου και ο SS με χτυπούσε με γροθιά στο πρόσωπο. Αυτό επαναλήφθηκε μερικές φορές. Τον βασάνισαν για περίπου δυο ώρες. Μετά πέθανε. Δεν έλεγε λέξη, ως το τέλος είχε σωπάσει. Όταν είχαν τελειώσει μαζί του, ήρθε η δική μου σειρά. Ήταν ακόμα αναστατωμένοι, και οι άνθρωποι που μόλις έχουν βασανίσει βγάζουν μια κτηνώδη μυρωδιά. Βρομάγανε, τα μαλλιά τους πέφταν ανακατεμένα στο πρόσωπό τους κι είχαν γεμίσει αίμα. Γύρισαν προς εμένα, ήταν έτοιμοι να με ξεκάνουν. «Ταυτότητα» έλεγε ο ένας. Στην ταυτότητά μου είχα γράψει σαν επάγγελμα στα γερμανικά τη λέξη «komponist», συνθέτης. Το διάβασαν, ξαφνιάστηκαν και με κοίταξαν. Ήμουν ψηλός, έμοιαζα με Άρειο –και ήμουν και συνθέτης· θα μπορούσα να ήμουν κι ένας απ' αυτούς. «Συνθέτης;» ρωτάει ο ένας. «Ναι» έλεγα. Αυτό τους άρεσε. «Μπαχ;» ξαναρωτάει. «Ναι» λέω ξανά. «Μπετόβεν;» «Ναι». «Μπραμς;» «Ναι». «Βάγκνερ;» «Ναι». Ήταν ενθουσιασμένοι. Ο Γερμανός έλεγε: «Δώστε του την ταυτότητά του πίσω». Ο Έλληνας βασανιστής δεν το ήθελε. Είχε καταλάβει το παιχνίδι. «Κάθαρμα» μου έλεγε, «ήσουν τυχερός με το “συνθέτη” σου. Αυτό τους άρεσε. Τη γλύτωσες αυτή τη φορά».

(Από το βιβλίο του Armin Kerker (Hg.), *Griechenland – Entfernungen in die Wirklichkeit* [Ελλάδα – Αποστάσεις από την πραγματικότητα], εκδ. Argument, Αμβούργο 1988.)